

VOLKSUNIVERSITEIT HERMAN VAN DEN REECK, opgericht in 1928 (vereniging zonder winstoogmerk in 1931) met het doel door woord en beeld (centrale voordrachten, cursussen met of zonder lichtbeelden, studiereizen, club-filmvoorstellingen) wetenschap en kunst, met de nadruk op de culturele eenheid met Noord-Nederland, te verbreiden, de kennis ervan zoveel mogelijk te groeperen rondom belangrijke onderwerpen en te spreiden over enige jaren.

Reeds in 1921 was een dergelijk initiatief (mede ingegeven door Roza de Guchtenaere) genomen, maar na korte tijd gestrand. Op aansporing van J. Timmermans kreeg de idee in 1928 opnieuw vorm. Timmermans werd voorzitter van de Raad van Beheer en K. Peeters algemeen secretaris; A. Claus, na zijn overlijden in 1932 opgevolgd door

G. Schamelhout, werd voorzitter van de Raad van Advies, samengesteld uit een 30-tal leden, allen vooraanstaande figuren uit de Vlaamse wereld van kunst, literatuur, wetenschap, economie en politiek. In 1933 ging men over tot de oprichting van de afdeling Filmuniversiteit Herman van den Reeck en in 1938 werd te Mechelen een afdeling opgericht met dr. A. de Brie als voorzitter, A. de Poortere als secretaris van de Raad van Beheer en F. de Pillecyn als voorzitter van de Raad van Advies.

Internationale oriëntatie kreeg de Volksuniversiteit door het optreden van figuren als J. Wasserman (1932), G. Duhamel (1933), Le Corbusier (1933) e.a. Er hadden ook vertoningen plaats van films met politieke inslag uit het communistische Rusland (Kruiser Potemkin en Komsomol) en uit het nationaalsocialistische Duitsland (Triumph des Willens). De Volksuniversiteit had ook een sterke Grootnederlandse culturele inslag: een derde van de voordracht- en lesgevers waren Noordnederlanders. In een brochurenreeks (34 stuks van 1932 tot '40) werden belangrijke voordrachten integraal of uitgewerkt gepubliceerd, o.a. van R. van Roosbroeck, H. Vos, J. Diels, J. Muls, V.J. Brunclair, J. Brans, A. Vlamynck, A. Vloemans, P. Geyl, R. Colleye, B. Nieuwenhuis (pseudoniem van A. de Poortere) en W. Moens.

De Volksuniversiteit hield zich ook bezig met de organisatie van de jaarlijkse tentoonstelling van de Wereldbibliotheek (Amsterdam), waar telkens duizenden boeken werden verkocht. De activiteiten werden door het uitbreken van de oorlog op 10 mei gestaakt.

WERKEN: *Volksuniversiteit Herman van den Reeck Antwerpen. Prospectus* (1929-'30); - (Maandblad van de) *Volksuniversiteit Herman van den Reeck* (september 1930 - januari '40).

KAREL PEETERS